

ELOFIZETES

ELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad és eszaki egyetértés
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 307.

KIADÓHIVATAL:

Arad Nyitván Hírvény-
Társaság.
József térbeszeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Csütörtök, január 27.

Aláírta a montenegrói kormány a kapitulációt.

Budapest, január 26. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Nincs újság.

Olasz hadszíntér:

A görzi hídfőnél csapataink az Oslavia melletti harcokban az ellenség ottani állásainak egy részét birtokukba vették. Ez alkalommal ezeregyszázkilencvenhét fogoly, köztük negyvenöt tiszt és két géppuska jutott kezünkre. Az Isonzó-arcvonal több más helyén is megélénkült a harci tevékenység. Az olaszok Podgora, Monte san Michele és Montalconától keletre levő állásaink ellen intézett támadásait és közeledési kísérleteit visszavertük. Repülőink bombázták az ellenség borgói és álai szállásait és raktárait.

Délkeleti hadszíntér:

A montenegrói fegyverletételről szóló megállapodásokat tegnap este hat órakor a montenegrói kormány meghatalmazottal aláírták. A lefegyverzést, a mely nehézség nélkül folyik, a kolasi és adrievicai kerületekben is megkezdtek. Hőfőaltábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Repülőgép támadások francia katonai telepekre.

Berlin, január 26. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A franciák többszöri ellentámadással megkísérelték, hogy a tőlük elvett Neuville-től keletre eső árkokat visszaszerezzék. Minden egyes alkalommal kézitusában visszavertük őket. Az argonneokban francia robbantások a kétszáznyolcvanötös magaslaton egy kis vonalon betemették árkaikat. Haholadától északkeletre, miután az ellenség támadását meghiusítottuk, megszállottuk a robbantási tölcéért. Vízirepülőgépeink Bopaunenál megtámadták az ellenség katonai telepeit. Százrészöldi repülőgépeink pedig a Lieumidantól és Bethunetől délnyugatra fekvő loosi vasuti telepeket.

Keleti és Balkán hadszíntér:

Ujabb esemény nem történt. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Angolok óriási vesztesége Felahinál.

Konstantinápoly. A főhadiszállás jelenti január 26-án: *Irak-tront*: Az ellenség, amely Felahinál óriási veszteségeket szenvedett, nem tett új támadási kísérletet. Kut-el-Amaránál a tüzérségi harc időnként szünetel. Január 18-ának éjszakáján eredménnyel

rajtaütöttünk egy ellenséges táboron Kornától nyugatra. Az ellenségnek számos halottja volt és nagyszámú állatot is elveszített. Ezen a vidéken kivételesen most hó esett, aminek nyomán szigorú hideg állott be. *Kaukázus-tront*: Semmi jelentős, kivéve jelentéktelen csatározásokat a jobb szárnyon, a Murad folyóéészakra. A többi arcvonalon semmi jelentős.

Vissza az óhazába.

Arad, január 26.

A magyar kormány elnöke ma nyilatkozott a képviselőházban, hogy Amerikában élő testvéreink visszavándorlását előkészíti és ezzel kapcsolatosan a földreformmal is foglalkozik. A magyar kormány tárgyalásokat folytat a német hajózási társaságokkal az új kivándorlási szerződésekre nézve. A szerződés természetesen a háborút követő időre szól és a megkötését az a természetes kívánság kíséri, hogy a Fiumét Newyorkkal összekötő hajójáratok ne a ki, hanem a visszavándorlásnak legyenek a tengeri utjai. És a mikor ez a kívánság reménybe öltözik, annak kétségtelenül sok alapja van. A háború után nem lesz ok a kivándorlásra. Megritkúl a nép, a mezőnek és a gyáraknak munkás népe, nem kell attól tartani, hogy a magyar föld nem tudja mind eltartani s nem kell az ellen se védekezni, hogy a tömeges munkáskínálatot a bérek leszorítására használják fel a munkaadók. Ha hinni lehet a békekötés után várható nagy ipari és vállalkozási konjunkturákban, bizonyos, hogy azok nemcsak munkaalkalmakat, de az eddigieknél lényegesen magasabb béreket fognak eredményezni.

Mástelől kétségtelen, hogy a visszavándorlásra már eddig is igen erős a hajlandóság és az előkészítés. Az amerikai magyar munkás, a ki hazájával szemben többnyire ellenséges, barátságtalan hangulatot tapasztalt, akit arra, kényszerítették, hogy a honfitársainak meggyilkolására szánt municiót gyártson, nem érezhet többé kedvet arra, hogy künn maradjon és a természetes honvágyat a háború alatt szerzett keserű tapasztalatok csordultig növelték. Még azok is, akik talán már azmal a gondolattal foglalkoztak, hogy az Unió polgárjogot elnyerik, sőt talán még a honosítottak közül is igen sokan hazajönnek az első hajókkal, amely a

csatabajóktól megfeszült oceánon megindul. És százezreket hív haza a kötelesség, hogy a hazáért elesettek, vagy rokkantá váltak helyét a nemzet életében, a nemzet munkájában pótolni siessenek.

A hajók most már meglesznek, — az a kérdés, hogy egyéb is megtörtént a visszavándorlók, a hazatérők érdekében? A kevés között, amit föl lehet jegyezni, említést érdemel a szász jelzalog-bankok akciója, akik már most összevásárolják az eladó földeket, hogy az Amerikából hazatérőket azokra telepítsék. Ez a kezdeményezés nemcsak azért helyes, mert sok, parlagon heverő föld sorsát biztosítja, de azért is, mert számít a kivándorlottak lélekszámával és helyzetével. A mezőgazdasági munkától eltávozott és Amerikában ipari munka alá görnyesztett kivándorlónak ez az állandó vágya, álma: a gyár tüstjéből, a bánya fenekéről, az olvasztókálykos tüze mellől újra a szántóföldre jutni; a százezrekkel egy járomba fogott amerikai munkás számára az a jövődönék boldogsága: kicsi területen a maga ura, a maga gazdája lenni! Pénzét, amelyet oda-künn összegyűjt, kamatoztat, a legtöbb ennek a vágyának, ezeknek az álmoknak teljesülésére tartogatja.

Es szinte különös, hogy a pénzintézetek, amelyek nagy része lázasan vetette magát a parcellázásba, a mikor az egészségtelen tulhajtott jelenség volt, most a szászok példáját nem követi. A nagybirtok kérdését, a melynek már is számítania kell a háború után bekövetkező munkáshiánnyal, az ilyen célra szervezett telepítések szintén jobb mederbe terelik.

Bizalommal várjuk az új világból türelmetlenül hazakészülő magyarokat. De amikor megjönnek, találjanak itt egyebet is, mint a pusztá fogadj' Istent. Egyszer azzal a csalódással

irányban, hogy elég erős-e a valonai bázis. Ha csapataink helyzete nem biztos, úgy legyen bátorságunk idejében visszavonni őket.

Szalonikival várunk.

Páris. A félhivatalos Temps első helyen, vezércikke előtt közli a következő táviratot: A szövetséges központi hatalmak minden rendelkezésre álló erőt összpontosítanak Szaloniki ellen és minden jel szerint a monasztir-doirani vonalon megkezdtek az offenzívát.

Milanó. Luciano Magrini táviratozza a „Secolo“-nak: A szalonikii fronton még semmi változás nem állott be. A vihart megelőző szélesend uralkodik. Nem is valószínű, hogy a központi hatalmak mostani támadása, végleges jellegű, általános támadás elkezdése volna. A központi hatalmak akciója később fog teljes nagyságában kifejezésre jutni.

Megszűnik a lisztmizéria.

Jön a pénzügyőr. — Elkobozzák az eltitkolt készleteket.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 26.

Arad város tanácsa és közéletmezési bizottsága az elmúlt hetekben majdnem minden nap küldött táviratot a belügyminiszterium közéletmezési ügyosztályának és a Haditermény Részvénytársaságnak. A havi liszt járandóság kiváltását sürgette meg minden huszonnégy órában legalább egyszer. A pékek sirtak, mert nem kaptak lisztet, a tanács sirt, mert nem adhatott lisztet. A nehézség abban állott, hogy a Haditerménynak sem volt lisztje. A havi 23 és fél vegyont is csak két részletben tudta kifizetni.

A kormány a mai nappal kiadott rendeletében véget akar vetni ennek a tartóhatatlan állapotnak. A rejtett gabona készleteket felkutatatták és az eltitkolt gabona utólagos bejelentését lehetővé teszi.

A kormány pénzügyőrt és erőves büntetést vezényel azokhoz, akik utólagos bejelentéssel nem teszik jóvá elkövetett hibáikat és ha nem jelentik máig be nem jelentett, elrejtett, eltitkolt gabona-, tengeri- és lisztkészleteiket, repcemagot, lenmagot és kendermagot.

Az eddig bejelentett mennyiségből megállapították, hogy a bejelentéseket sokan elmulasztották, vagy a valóságnak meg nem felelően tették meg.

Eg ezért szükségesnek mutatkozik, hogy a meglevő készleteket a pénzügyőrség kinyomozza a pénzügyminiszteri körrendelet intézkedik a nyomozás kezdetéről.

A miniszter megengedi, hogy olyanok, akik tájékozatlanságból követték el a hibát terményeik bejelentésének elmulasztásával, mulasztásukat mindaddig, amíg készleteiket a pénzügyőrség ki nem nyomozta, terményeiket utólag bejelenthessék a Haditermény részvénytársaságnak.

A bejelentés mentesít a büntetéstől, ami ezután nemcsak büntetőjogi, hanem vagyoni jogi következményekkel is jár. Még pedig az elvont készlet kétszeresének árát szabják ki a azt a büntetéspénzt a rokkant katonák segélyalapja javára adják.

Egy másik rendelettel a kormány némely gabona- és lisztkészletnek újabb bejelentéséről és forgalombahozataluk újabb szabályozásáról intézkedik.

Minden malomváltalat és pedig a kereskedelmi őrléssel foglalkozó malomváltalatok épüget, mint a vándorló malomváltalatok, továbbá a gabonát vagy lisztet élelmiszerek feldolgozó ipari vállalatok (kenyérgyárak sütők, pékek, cukrászok, száras sütőanyag-, kétszer-sült- és hasonló gyárak, valamint tészta- és tarhonyagyárak és minden ilyenmű vállalat), ugyszintén

gabona- és lisztkereskedők, valamint általában — a termelőket kivéve — mindazok, akik gabonát, vagy lisztet forgalomba hozatal céljára tartanak birtokukban,

kötelesek a birtokukban levő skár saját tulajdonukban álló, akár más részére őrzött, vagy birtokukban még nem levő, de akár maguk, akár más részére kötés útján biztosított buza-, rozs-, kétszeres-, árpa-, zab- és tengeri-készleteket, az említett gabonaneműekből, előállított lisztkészleteket, továbbá őrlés, zuzás, hantolás stb. által előállított egyéb termékeket és hulladékokat kötelesek folyó év február 8-ik napjáig a Haditerménynak bejelenteni.

Azonban a hatóságok, illetve a városi polgárság helyzetén is segít. Kimondja ugyanis a kormány, hogy a jelen rendelet értelmében közszükségleti célokra igénybevett készletekből a kereskedelmiügyi miniszter által a belügyi és a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg a helyi lakosság szükségletére megállapított mennyiséget a Haditermény-részvénytársaság az illető helyen köteles meghagyni. Az ilyen megmaradt készletekkel a helyi hatóság a belügyminiszter rendelkezései szerint rendelkezik.

Tehát azt kell kiemelnünk a tanácsnak, hogy a helyben felfedezett gabona és liszt Aradon maradjon. Egyszer már megkísérelte a tanács, de nem sikerült. Ma azonban reális a helyzet. A ma kiadott rendelet végrehajtása után minden gabona eljut végre a Haditerményhez és maga a kormány is óhajtja, hogy a helyi szükségletet a helyben lefoglalt készletekből fedezzék.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi mámor:

Csütörtök: „Császárné”, operett újdonság először.

Péntek: „Császárné”.

Szombat: „Császárné”.

Vasárnap: „Császárné”.

Salambo.

(Ez felvonásos dráma Flaubert regénye után. Bemutatja az Uránia színház.)

Amit Flaubert dus fantáziája elképzelt, mikor regényét mesírta, az eleven valóságban mind felvonul előttünk a filmen, mely méreteiben, tömegjeleneteiben és egész kivételében páratlan produkciója a filmgyártásnak. A klasszikus ókorok, az egykor hatalmas Kartagónak minden pompája, minden jellegzetessége, összesűrűsödik a pazar kiállításban a színház rendezésében. A kartagói király palotája, Tani istennő temploma, mely ragyogó márványból készült, a város hatalmas falai, az utolsó derékórig, korhű kosztümök artisztikus szépségükben is csodálatraméltók. Amit azonban a rendezés a tömegjelenetekben produkál és itt ott valóságos lenyűgöző a csak ezzel mérhető össze, amit Reinhard nyújt a rendezésben. A csata a rómaiakkal, a táborozó és a továbbvonuló zsoldosereg, mely mint a lava a hőmpolyog az utakon s hegyeken, Kartagó ostroma, mind mesterialis realiztikus tömegjelenetek. De különösen egy tömegjelenetről mondhatjuk, hogy a szenális művész ihletet árad ki belőle. Mikor a kartagói király következik Mathóval, a zsoldosok vezérével, ez kivisál őt udvarostul egy szürke sziklaomra s

beléfuja kúrtiába est mondja: „Ime, az én seregem!” Ebben a pillanatban a hegy, ahol az imént még semmit sem láttunk megelevenedik. Dárdák sokasága mered az égnek, mint a fűszál a réten. Ez döbbenetesen szép.

Szavakkal, fekete öltömbötű sorával bevezetni tovább is arról, ami a valóság képrázatos fényében előttünk leperog? Pompában dúsabb, kiállításban gazdagabb, tömegjelenetekben hatalmasabb, pazarabb filmet látunk még. A tömegjelenetekben az imponáns lassúság, az ókor méltóságú erők int kifejezésre, és nincs is hasonlat, szellemi ezt a hihetetlen hatást jellemezni lehet. Hibátlanul tökéletes, minden momentumában páratlanul grandiózus ez a hatalmas film, melyet két nap óta a közönség ezrei áhítattal néztek végig az Urániában.

* A színház hírei. A Császárné operett újdonság bemutatója, teljesen megfogja hozni az előlegezett nagy sikert, pompás, gyorsan perdülő előadás, pattogó, ritmikus zene, elsőrangú hangszerelés és stílusos, izléses kiállítás. Ez főbb vonásokban A Császárné operett újdonság beharangozója és ez mindenestre elég ahhoz, hogy A Császárné sorozatos előadásai állandóan zsúfolt házakat vonzanak. Előkészületben: A kisasszony férje legújabb szenzációs sikert aratott vigiáték újdonság, melyre a társulat készül, az újdonság elsőrangú szereposztásában kerül bemutatásra.

* Csillag Teréz és Tarnay Alajos a Kulturpalotában. Arad közönségének két régi kedves ismerőse látogat el közénk, hogy kiváló művészi tehetséüknek ragyogását felajánlják annak a nemes célnak, amelyet az aradi Vörös Kereszt Egyesület szolgál. Csillag Teréz asszony, a Nemzeti Színház nagynevű művésznője és Tarnay Alajos zeneszerző lépnek fel február 6-án a kulturpalotában rendezendő hangversenyen, amelyet a Vörös Kereszt rendez a létesítendő Zander-intézet javára. Csillag Teréz szavalóművészetének csodás varázsát, Tarnay Alajos pedig megkapóan hangulatos szerzeményeit hozza el magával. A közönség bizonyára érdeklődéssel fogadja a Vörös Kereszt érdekes estjét.

* Asta Nielsen-premier az Apollóba. Az Apolló-színház közönsége ma azzal a melegséggel fogadja Asta Nielsent legújabb alakításában, mint amely mindig kijár a világhírű bájos mosiarnak. Asta Nielsen ezúttal egy szerény seabóiparos leánya, akinek a karrierje a külvárosok tömeglakásából indul ki. Asta Nielsen mint komika, sok-sok színt, hangot talál meg ebben a szerepkörben is, a művésznő széles skálájú talentuma. Akinek arcán a kifejező tudás annyi vonala, gesztusaiban a legmegkapóbb közvelensé, annak könnyű dolog a vidám szerep betöltése is, amelynél művészi finomságokra ügyelni nem kell, sőt leplezetlenül kell adni a természetet. Nem kritikai feltételezés ez, csak magyarázata annak, hogy miért arat olyan óriási sikert Asta Nielsen a ma bemutatott pomós vizjáték vezető szerepében. A premier iránt rendkívül élénk volt a publikum érdeklődése. A darabot csütörtökön megismétli az Apolló.

* Simon Judith — az Apollóban. Arad művelt társadalma nagy érdeklődéssel várja Kis József gyönyörű balladájának filmbemutatóját, amelyet pénteken tart meg az Apolló-színház. Simon Judith a lecszebb és legjobban sikerült magyar filmek egyike.

Az „Aradi Közlöny”-t összes harctereinken olvassák. Levelezünk az „Aradi Közlöny” apróhirdetése útján hozzátartozóinkkal. Biztosabb, mint a küldött tábori lap, mely könnyen elkallódhat, míg a több példányban odaérkező „Aradi Közlöny” a harctereken közkezen forog és így az üzenet feltétlenül rendeltetési helyére jut. Ezzel megnyitjuk az „Aradi Közlöny” tábori postáját. A legkisebb üzenet díja — 15 szög — 60 fillér.

Tisza István gróf Hőfer botlásáról.

(Méltó válasz a nyílt provokációra — A főispánok nem politizálnak a felmentéseknél. — A képviselőház ülése.)

Tudósított tudósítás

Budapest, január 26.

A földgáz értékesítéséről rendelkező javaslat vitája szunnvadozóban. Az érdeklődés buidosik s csak déltáján került a Házba, amikor már nem földgázról volt szó, hanem interpellációkról. A folyosó korai vendégei azt találgatták, hogy a kényesebb természetű interpellációk közül melyik marad el és többen tippeltek, hogy elmarad a Szemesényi György interpellációja a szerbiai eseményekről s elmarad Kelemen Béla Hőfer altábornagy egyik jelentése tárgyában.

Számszerint tizennégy interpelláció volt esedékes ma a tegnapi bejegyzések szerint. De mára megszületett egy új interpelláció. Abraham-Dezso interpellálja meg a belügyminisztert egy fővárosi patikajog adományozása tárgyában.

Az ülést 11 órakor nyitotta meg Beöthy Pál elnök s Röck Iván volt az első azónok. Utána Sághy Gyulának volt annyi mondani-valója, hogy az ülést — az interpellációk elkövetkezéséig — foglalkoztatta.

Sághy beszéde után átérték az interpellációkra.

Visszavándorlás és földreform.

Ráth Endre a kiskornak és a törvénytelenek helyzetéről intézett kérdést a belügyminiszterhez.

Sándor János belügyminiszter kijelenti, hogy a gyermekvédelem terén minden lehető elkövet.

Gedeon Aladár a főispánok megnövesztett hatásköréről és a felmentések körüli befolyásról interpellált.

Tisza István gróf miniszterelnök válaszában kijelenti, hogy a háború előidézte rendkívüli hatáskör egyes részeit közegeire ruházta át. Sem a kormány, sem a főispánok nem használják fel hatalmukat pártpolitikai céllal. Ilven orvász nem is érkezett.

Huszár Károly a hadiárvák, a gyámoltásokról, nevelésükről és a társadalom által gyűjtött adományok felhasználásáról interpellált.

Sándor János belügyminiszter kijelenti, hogy a hivatalos közegeket szigorúan utasította, hogy a hadiárvák ügyét humanusan, különös gondnal, a bürokratikus formák mellőzésével kezeljék. Fel szólítja a nagyközönséget, hogy segítse a hatóságoknak.

Haller István a visszavándorlással kapcsolatos földreformról beszélt.

Tisza István gróf miniszterelnök válaszában kiemeli, hogy a kormány belátja a visszavándorlás és a földreform szükségességét, foglalkozott is a kérdéssel, de részletekről, különös tekintettel a külföldön tartózkodó honfitársainkra, nem nyilatkozhatik.

Hőfer elírta magát.

Ezután Kelemen Béla Hőfer altábornagy ama jelentését tette szóvá, melyben a magyar nemzetet besorozta a monarchia többi néptörzsei közé s hangoztatja, hogy ez megsértése alkotmányunknak. Hőfer altábornagy hivatalos jelentése nem egyéni tulajdonság. Mélyen sérti a magyar nemzet önérzetét a kifejezés visszatükrözője, mely a vezető körök tipikus megnyilatkozása, az osztrák császári hadse-

reg hagyományos szellemének ignorálja nemzeti létünket. Az önérzetes parlament nem hagyhatja szó nélkül ezt. Nyílt provokáció, melyre méltó választ kell adni. Kérdezi, hogy hajlandó-e a miniszterelnök az alkotmányos felfogásnak a hadseregben érvényt szerezni.

Tisza István gróf válaszában kijelenti, hogy ismételtén elismeri, hogy vannak a katonaságnál olyan jelenségek, melyek a magyarság iekiesnyítését mutatják. Ezekről azonban a hadvezetőség távol áll. Illetékes tényezők ezeket a jelenségeket elítélik. Nem szabad ezeket a jelenségeket általánosítani. A kellő intézkedések megtételnek. A hivatalos jelentésben alkalmazott kifejezés téves és helytelen. Nem célozta a magyar nemzet kisebbsítését; csak egyszerű nyelvbottlás volt, reméli, hogy többé nem fog előfordulni.

A miniszterelnök válaszáat úgy a Ház, mint az interpelláló tudomásul vette.

Horvát szeparatisták törekvések.

Rakovszky István Horvátországban felmerülő szeparatisták törekvéseiről interpellált. Szemalvényeket olvas fel Magdics szaborelnök beszédéből, melyben szeparatisták törekvéseit vél felfedezni. Megkérdezi, hogy a miniszter ismeri-e ezt a beszédet és a horvátoknak királyunkhoz küldött sürgönyét és szorosítja-e magát ezekkel?

Tisza István gróf miniszterelnök nyomban válaszol a kérdésre. Nem helyesel gammiéle törekvést, amely az elszakadást célozza. Ugyan arra, hogy a távirat és a beszéd mintegy nyolc hónappal ezelőtt történtek, azóta a tartománygyűlés működése és az elhangzott nyilatkozatok beigazolták, hogy a horvátok Magyarországgal való közösség mellett foglaltak állást és hogy egyik sarkitélük az, hogy Horvátország és Magyarország elszakíthatatlanok. A kérdés felvetése azonban alkalmas, hogy a testvéries egyetértést, együttműködést megzavarja és ellenességet szitson. Olyan alkotmányos tényező, mely a szeparatisták törekvéseit támogatja és bátorítaná nincsen és nem is lehet.

Rakovszky kérdi a miniszterelnöktől: — Miért nem tiltakozott a bán, aki Magyarország érdekeit és a miniszterelnököt képviseli és milyen választ kaptak a horvátok táviratukra.

Tisza István gróf kijelentette, hogy a választ nem ismeri, de vállalja a felelősséget. A bán helyesen cselekedett, amikor az elszólásért nem zavarta meg a felszólalót. A békés egyetértést a következmények teljesen igazolták.

A választ az interpelláló is és a Ház is tudomásul vették.

A sajtó vasárnapi szünete.

Vázsonyi Vilmos a vasárnapi munkaszünet és a sajtó vasárnapi szünete érdekében szólal fel.

Harkányi János kereskedelmi miniszter azt válaszolja, hogy a sajtónak módjában áll vasárnapi munkáját megszüntetni. Az ügy rendezésébe nem avatkozik bele. A kereskedelm-

munkaszünetet a kereskedők részben maguk va'ósították meg.

Bartha Odón a részéről interpellált, melyre Ghillányi Imre földművelésügyi miniszter megnyugtatólag válaszolt. Ezután az ülés véget ért.

Hatályukat veszett lisztszerződések.

(Mi történik az előre biztosított liszttel? — Sürgős intézkedések a letöltött készletek pótlására.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától

Arad, január 26.

A hivatalos lap mai számában jelent meg a „gabona és lisztkészletek újabb bejelentéséről és forgalombahozataluk újabb szabályozásáról” szóló miniszteri rendelet, amelyet lapunk más helyén ismertettünk. A rendeletnek azonban van egy pontja, amely különösképp fogja az aradi publikumot érdekelni.

Az ötödik pont szerint ugyanis:

„A malomvállalatok által harmadik személyek (természeti és jogi személyek, ideértve a köztisztviselőket és közhatalóságokat is) részére megvásárolt, illetve kötés útján biztosított, bárhol tároló, őrlés, zuzás, hántolás stb. útján feldolgozott, vagy feldolgozatlan állapotban levő készletek e rendelet erejénél fogva közzétségleti célokra igénybevétele (rekvizitálván), a malomvállalatoknak e készletekre vonatkozólag kötött összes szállítási és őrlési szerződésai — a szerződés létrejöttének időpontjára való tekintet nélkül — hatályukat veszítik.

Ugyanígy hatályukat veszítik azok a szerződések is, amelyeket a jelen rendelet értelmében bejelentésre kötelezett más felek gabonának, vagy lisztnak szállítása iránt kötöttek.

Az aradi közönség nagy része a múlt év őszén úgy fedezte kenyér és liszt szükségletét, hogy az Adler céggel, vagy a sertéshizlalda malmával kötött szerződést, felhatalmazván őket arra, hogy lisztszükségletüket ez év augusztusáig szerezze be. Akik ily módon gondoskodtak lisztszükségletükről, a legutóbbi összeírás alkalmával nem jelentkeztek kenyérijágyért, amintbogy ki is volt kötve, hogy azok a családok, amelyeknek megfelelő lisztkészletük van, vagy amelyek szükségletüket valamely malommal kötött szerződésben biztosították, nem kaphatnak liszt- és kenyérváltványt. A ma megjelent újabb miniszteri rendelet azonban ezeket a szerződéseket hatálytalanítja, a malmoknál levő lekötött gabonát, lisztet a Haeitemény társasághoz utalja. Ezek után eldőlt az a helyzet, hogy épen, akik leggondosabban voltak a szűkségüket fedezni, maradnak kenyér és liszt, sőt kenyér és lisztváltvány nélkül. Bizonyosra vehető azonban, hogy a hatóságok késedelem nélkül intézkedni fognak e tekintetben a azok, akiktől az új miniszteri rendelet vette el lisztüket, még a hónap folyamán megkaphassák a várostól lisztváltványukat.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazutól érkező hírlap. Az „ARADI KÖZLÖNY”-t a táborba minden aradi katona olvassa.

Földrengés Aradon és Aradmegyében.

(Eszakkeleti irányból jött hármás földlökés. — Erdélyben volt a rengés gócpontja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 26

Ma délelőtt néhány pillanat alatt izgalom futotta végig Arad környékét, a megye legkeletibb pontjától egészen Aradig. Megmozdult alattunk a talaj, rengő hullámmal adta az emberek tudtára a föld-ecillag kérge, hogy nem halott, merev, mozdulatlan burok, hanem mélyében éltek rejlik, ismeretlen és hatalmas erők élnek, amelyek most egy percre megrázták azt a vékony héjat, amely börtönbe burkolja ereit. A szokatlanul erős talajmozgásból azonban Aradmegyében már csak a hullámok vége jutott el, a földrengés tulajdonképpen északra Erdélyben volt, ahol a Maros völgye mentén mindenhol igen heves földlökéseket érezték.

Aradon délelőtt kilenc óra táiban volt érezhető a földlökés, különösen emeleti helyiségekben, de sokan földszinten, sőt az utcán is megérezték. A földrengés hevesességéről képet ad az, hogy lámpák, falra függesztett tárgyak, képek megmozdultak, egy-néhány helyen az inga óra is megállt és az ablakok hevesen csörömpöltek. Kárt a földlökések Aradon nem okoztak.

— Kilenc óra előtt pár perccel — mondta el Horváth Béla dr. Aradmegye főispáni titkára — a vármegyéhez hivatalos helyiségeiben erősen érezni lehetett a földrengést. Az ablakok nagy megrázkódtak, csörömpöltek, mintha viharos szél csapkodná őket, számon ülve egész intenzíven lehetett érezni az ingást. A földlökés néhány másodpercig tarthatott és utána meglehetősen hosszú ideig északkelet-délnyugati irányban ingottak a lámpák, amelyek átvették a föld heves megmozdulásának irányát.

Ugyanezeket a tüneteket figyelték meg más hivatalokban is, ahol éppen ez idő tájt: kilenc óra felé jelentek meg a tisztviselők. Erősebben lehetett érezni a rengést a két emeletes házak második emeletén, ahol — különösen az északkelet-délnyugati irányval többé-kevésbé párhuzamos falakon még nehezebb képek is kimozdultak helyükből. Egy helyen az ingaóra is megállt. Az álló óra mutatói kilenc órát és ötvenhat percet mutattak. Igen heves földrengést érezték a városháza tornyán, amelynek óre eseket mondja el:

— A torony erkélyén voltam, amikor megzöttem megrézzentek az ablakok. A torony észrevehetően ingott, mintha roppant erős széllökés érte volna. Az ingás a pénzügyigazgatási palota felé irányult. A torony kilengése nagyobb volt, mint a legnagyobb viharban érezhető.

Aradot az összes megfigyelések szerint északkeleti irányból érte a földlökés, amely hullámos folytatása volt a Hegyalján, a Körös-völgyben és a Maros-mente hegyes aradmegyei részein érezhető földlökéseknek. A borosjenői, borossebesi és nagyhalmágyi járások hegyi községeiben mindenütt érezték a földrengést, amelynek ereje és hevesége itt olyan volt, hogy sok helyen három különálló lökést érezték. Az első lökés rövid, hirtelen és heves volt és több helyen jól hallható földalatti moraj kísérte. Néhány másodperc múlva a hosszabb ideig tartó második erősen hullámozó lökés következett, a harmadik lökés pedig már csendesebb utórengésként volt érezhető.

Körösökényben délelőtt háromnegyed kilenc órakor érezték a földrengést, amelyben a három külön lökést meg lehetett különböztetni. Sokan kislétek az utcára, mert attól tartottak, hogy hevesebb földrengés következik, amely kárt tehet a házakban is. Az első földlökés hevesen megrázta az ablakokat, a második lökés pedig a föld mélyében döngő morajjal kísérve mutatkozott.

Borosjenőn kilenc óra körül érezték a földlökéseket, a melvek északkeleti irányból jöttek. Körülbelül három percig tartott a földrengés.

Apateleken és környékén: Marót. Csizgerymat községben háromnegyed kilenc óra táiban érezték a földrengést. Az ablakok megrézzentek, az óra is megállt egyes helyeken.

Halmágyvadászon a hegyek között rendkívül hevesességgel mutatkozott a föld nyugtalansága. Mindjárt az első földlökés olyan erős volt és hosszantartó földalatti moraj kísérte, hogy a kis parasztházak lakói rámtűn futottak ki az utcára attól tartva, hogy felükre omlik a recsegő fal. A rengés olyan erős volt, hogy minden ablak megrézzent és könnyebb bútordarabok mozogtak.

A földrengést az Erdélyhez közelebb eső vidékeken még jobban érezték. Így Brádön felette erősak voltak a földlökések, amelyeket a hányaművek épületeiben is jól érezték. Itt több ház kármánya bedőlt, ezek közt a református paplak; székek rajtuk ülő emberekkel együtt felhorultak, órák megálltak és bútordarabok elmozdultak helyükről. Még erősebb és hevesebb volt a földrengés Piskin, Déván. A jelek arra vallanak, hogy a földrengés kiinduló pontja az erdélyi hegyek közt volt.

Az Erdélyt, Aradmegyét végighullámozó földrengés a felületi mozgású, hullámozó rengések közé tartozónak látszik. A három egymást követő lökés északkeleti irányból érkezett és nyilván egy távolabb fekvő erősebb rengés hullámmozásaként érkezett el Aradig. Valószínű, hogy a nálunk érzett földrengés kapcsolatban van a tegnapelőtt érzett balkáni rengéssel.

Orosz ellenőrzés a Dunán.
Bukarestből jelentik: Tulceából jelentik a bukaresti lapoknak: A román hajózási ügyek vezérigazgatója értesítette a hajótulajdonosokat, hogy a Dunán csakis nappal közlekedhetnek a gőzhajók a különféle veszélyes akadályok (aknák) elkerülésének lehetősége céljából. A Dunán cirkáló orosz hajók, amelyek a katonai közrendet tartják fenn, rendkívül szigorú ellenőrzést kezdenek gyakorolni a Dunán lefelé közlekedő kereskedelmi hajók felett. A megmozgás alkalmával apróra megtudakolnak mindent, a hajórakományt és a rendelkezési helyet illetően.

Védekezés a tavaszi árvizek ellen.

(Alispáni intézkedés az árvédelemről.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 26

Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán az árvizek elleni védekezés kérdésében köriratot intézett a főszolgabírákhoz. A földművelésügyi miniszter új körrendelete szerint a tavaszi áradások idejére az árvédekezés sikerének biztosítására megkivántató előintézkedések már most megteendők és ezáltal annnyival nagyobb körülmények között, mert a fennálló rendkívüli helyzetben és az ezáltal okozott nehézségek között az árvédelem intézésére hivatott tényleg esélyes és gyors hatósági támogatás nyújtására sokkal nagyobb mértékben szorulnak rá, mint amennyi normális viszonyok között kielégítő.

Minden évben, ezáltal is szükséges lesz, a járások területén lévő magánbirtokai és községi védőművekre vonatkozó intézkedéseket szigorúan ellenőrizze és az e részben tapasztalható hiányokkal, vagy mulasztásokkal szemben azonnal és kellő eréllyel lépjen fel a főszolgabíró.

Megfelelően és eréllyesen intézkedik, hogy az árvédekezési munkálatoknál esetleg igénylendő és közérdekű a kellő időben való kiállítás akadálytalanul eszközölhető legyen: Intézkedik aziránt, hogy az ártéri közlegek azt az előjárójukat, aki a fenvegető vizállás fellépésével az 1885. évi XXIII. törvények 149. §-ában körülírt rendelkezési hatalmat gyakorol, hivatott leendő, késedelam nélküli jelöljék ki. Az illető társulatokkal, vagy érdekeltséggel való érintkezés útján rendeltileg részletesen állapítsa meg azt, hogy az illetékes közigazgatási tisztviselők, felmerülhető szükség esetén, a járás területén lévő melvik töltésvonalon, illetve annak melyik szakaszán fognak az idézett törvény 150. §-a értelmében működni.

Ezenkívül most szükséges lesz még az is, hogy a járások vezető főbírói az illető társulatokkal, vagy érdekeltségekkel való társulás útján szerzendő részletes tájékozódás alapján állapítsa meg, hogy az adott viszonyok között mely különleges intézkedéseket kell tennie az árvízveszélyek fellépése esetén szükséges munkaadó biztosítása tekintetében. Amennyiben e célból kormányintézkedésre volna szükség, kellő időben előterjesztés teendő.

Annak biztosítása végett, hogy a beállható árvédekezés alkalmával a csendőrség vagy a hatósági közlegek, mint az érdekelt gmentesítő társulatok működését kellően támogassa, a földművelésügyi miniszter a belügyminisztert egyidejűleg megkereste.

Abban a tekintetben, hogy az árvízveszély esetén szükségesé válható folytonos távírdai szolgálat berendezését a hatóságok, ármentesítő társulatok, miniszteri biztosok, vagy folyammérnöki hivatalok közvetlen megkereséseire az illető posta és távírda igazgatóságok, illetve az önállóan kezelt hazai vasutak igazgatóságai haladéktalanul elrendeljék és hogy a vizáradásra, vagy védekezésre vonatkozó táviratok díjmentesen és előbbséggel kezeltesse, az intézkedések a m. kir. kereskedelemügyi miniszter úr részéről egyszerűmindentkorra megtétettek.

Aziránt, hogy az árvédekezéshez segédlet a fennálló hadiállapotban mennyiben lesz igénybevehető körülmény nyújt az alispán tájékoztatást.

Mozsaraink pusztítják az orosz tömegeket.

(Pozíció harc a besszarábiai fronton. — Külön béke propaganda az orosz városokban. — Francia tisztok vezetik az oroszokat)

— Távirati tudósítás. —

Budapest—Bukarest, január 26.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: A besszarábiai határon a harcok tovább tartanak. Az oroszok támadásai vesztettek hevesességükből és az eddigieknél sokkal kisebb energiával támadnak. Ugy látszik, mult-kori veszteségeiket még nem pótolhatták ki Besszarábiából újabb erősítésekkel. A front kis részén támadtak, de az óvatosabb francia metódusu pozíció haremódort vették fel, valószínűleg francia tisztok vezetésével. Helyenként, különösen a Pruthnál bomba és aknaharcok vannak. Mozsaraink az oroszoknak nagy veszteségeket okoztak.

Döntő ütközet készül a bukovinai fronton.

Bukarest. A téli hivatalos *L'Indépendance Roumaine* jelenti: Az Ivanow-hadsereg az eddiginél is erősebben támad Bojan és Toporoutz között. Az osztrák-magyar csapatok tartják minden pozíciójukat. Az oroszok, úgy látszik, nem akarnak mást elérni, minthogy az ellenségnek érzékeny veszteséget okozzanak. Az osztrák és magyar csapatok általános detenzív magatartást tanúsítanak és csak azokat az állásokat tartják, amelyek jól meg vannak erősítve. Nincs kizárva, hogy a halogató taktikából rövid időn belül nagyarányú általános csata fog kitéjődni, amelynek aztán komoly hatása lehet a háború egész jövőjére.

Orosz túlértékelés.

Bern. A „Journal de Genève” érdekes cikksorozatában már mindig az oroszországi geopolitikai viszonyokat ismereti. A nisni-novgorodi felekegyetlés elnöke, Dubrovinn példaként írta:

— Oroszországnak nem kellett volna háborúba keverednie a Hohenzollern-dinasztiával, mely a monarchisztikus eszmét képviseli, és még mindig nem késő barátságos egyezségre jutni, nem törődve a londoni szerződésrel.

A nyilvánvalóan olyan éles volt a hangulat az angol kormány ellen, hogy Buchanan angol követ nyilvánosan tiltakozott a támadások ellen és Szaszonov kénytelen volt kijelenteni a duma bizottságában, hogy szó sincs különbségek. A szövetség ennek dacára tovább csinálja a propagandát a külön béke mellett, sőt a birodalmi tanács jobbpártja is kijelentette a legutóbbi gyűlésen, hogy minél előbb békét kell kötni Németországgal. Ezt a követelést hangoztatják a Ruszkoie Znamija, a Zemscsinau, Svie és a többi lap, amely kizárólag a kormány támogatásából él és amelyet a hivatalos orgánumon kívül a hadsereg olvas. A pétervári felekegyetlésen az orosz belügyminiszter is képviseltette magát és ott volt a két orosz főváros egész előkelősége. A gyűlés elnöke, a volt igazságügyminiszter fölvetette a kérdést, tulajdonképpen miért is van Oroszország háborúban Németországgal és mire jó a háború?

Ezekből látható, — írja a svájci lap levelezője — hogy a különbsége kérdésének sokkal mélyebb gyökerei vannak Oroszországban, mint amint a külföldön gondolják. Az ébredő új Oroszország háborút akart, de a régi Oroszország ezt meg akarta akadályozni, bár a győzelmet ő is kívánja. Egyelőre tehát együtt dolgoznak, de a különbsége gondolata megmarad veszélyesnek, melynek ajtaját minden eshetőségre nyitva tartják.

Olvadás Bukovinában és Galiciában.

Bern. A „Temps” pétervári levelezője jelenti: Az egész Bukovinában és Galiciában bekövetkezett nagy olvadás igen megnehezíti a háborús operációkat és hátráltatja a harcok kifejlődését. Az utak a tűzország és a trón számára jóformán egészen járhatatlanok.

Románia telve orosz katonákkal.

Bukarest. Az orosz katonák tömeges szökése Romániába gondolkodásra eíthet mindenkinek, a ki a Pruthon és a Dunán sűrűn megjelentülő ezeket figyelemmel kíséri. Az oroszok kétségkívül kifogyhatatlanok a csábításban, de ravaszságuk mögött egyéb is rejlik. Magának a csábításnak a módjára jellemző az a hír, a melyet Tulcsából jelentenek. A Réni kikötőbe érkezett orosz ezredek között ugyanis az egyik ugyyszólván teljesen besszarábiai románokból áll. Az orosz hadvezetés, hogy a királysági románok rokonérzését megszerze, intézkedett, hogy ezt a román ezredet felváltva a „Bessarabe” hajón ide-oda sétáltassák és a katonákat kényszerítsék, hogy a mikor a hajó a román partokhoz közel ér, nagy dárídózás közben, torkuk szakadtából — román dalokat énekeljenek. A katonák parancsra mulatnak is, énekelnek is és ezután — átszökőknek Romániába.

Egészen érthető magyarázatot találnak a szökésekre: minthogy megszöktek, nyilván a szívük vitte őket oda. De ezek a szökések már igen nagy méretűek. A gyűjtőhelyek tele vannak velük és még fölülön jönnek újabbak. Minden ponton mindig többen szöknek át, jóllehet majdnem hetenként jelenti egy-egy felhivatalos hír, hogy a határ őrzését ismét megszigorították. Az orosz szökött katonák — tulajdonképpen román aiku oroszok — mindamellett tömegesen gyűlnek egybe Romániában. Átszöknek mindenütt, ahol csak alkalmas hely van, éjjel és nappal, uszva és esőnokon.

Nagy bőség és drágaság Oroszországban.

Berlin. A Lokalanzeiger-nek táviratosak Kopenhágából: A National Tidende pétervári tudósítója jelenti, hogy hivatalos statisztikai kimutatás szerint Oroszország olyan bőségesen el van látva eleséggel, hogy a meglévő készlet háromszor annyi, mint a mennyire szükség van. Minden egyes tartomány területén temérdek gabona van felhalmozva és a vágómarha mennyisége számbavehetetlen, mégis hallatlan nagy a drágaság és a nagy városokban eleségszükség mutatkozik. A kormány elhatározta, hogy erős kézzel fog hozzálátni a drágaság enyhítéséhez. Pétervárott és Moszkvában egész sereg élelmiszerspekulánsot tartóztattak le, akikre nagyon szigorú büntetés vár. A jövő héttől kezdve Pétervár és Moszkva között a vonatok kizárólag eleséget fognak szállítani, a kormány tehát számít arra, hogy négy napon belül a két fővárosban bőségesen lesz eleség és az árak a felére fognak esni.

„Az entente bünei.”

(Szindarab, amely a mennyben játszódik. — Est a színházban Aradfalva javára.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától

Arad, január 26

Az aradi színháznak február tizedikén érdekes estie lesz. Az Aradfalva felépítésére indított akcióból részt kér a színtársulat is, a mely nagyszabású művészetét rendez a némes és szép jótékony cél érdekében. Az est műsorát most állítják össze véglegesen, de azt máris meg lehet állapítani, hogy a műsor minden egyes száma a legnagyobb érdeklődésre tarthat jogot. Fellép az Aradfalva javára rendezendő színházi estén von Schropp hator főhadnagy, aki a polgári életben a müncheni zenekadémia vezető tanára. A műsor céljára felkésztetett főhadnagy nemcsak mint művészi zongorajátékos mutatkozik be az aradi közönségnek, hanem németre lefordított magyar költeményeket is ad elő, ezek között Abrányi Emilnek „Az aradi tizenhárom” című poémáját, végül pedig hegedűvel kíséri énekét. Valószínűleg fellép a művész-estén Máté (Löwy) Rózsi asszony, az operaház aradi származású ösztöndíjas énekesnője, aki nemrég Budapesten énekelt szép sikerrel és színterületül egy érdekes kis színmű is.

Az est iránti érdeklődésnek egyik — talán kissé különös — megnyilatkozása az a levél, amelyet Szendrey Mihály színikazgató ma kapott. A vastag levélben kézirat jött a direktornak, természetesen szindarab kézírata. A névtelenségben rejtőző szerző azt írta darabja mellé, hogy azt az Aradfalva javára rendezendő estre szánta és kéri, hogy a jótékony, szép cél szolgálatában fogadják el munkáját.

Nem minden érdekesség nélkül való ez a kis egyfelvósos háborús színmű, amelynek már a címe is szokatlan: „Az entente bünei”. A vezérek címhez hasonló színmű nagyon szép helyen játszódik le: egyenesen a menyországban. A menyekben — miként azt a hithez és tradíciókhoz ragaszkodó szerző elgondolja és meg is írja — ott ül Szent Péter hófehér szakkállal, jelen van Gábriel arkangyal is, aki ezúttal az ítélőbíró szerepét tölti be. Gábriel arkangyal menyői büntetőtanácsa előtt panna-szos szóval jelentkezik az entente képviselői: Sir Edward Grey, Poincaré, az orosz cár, Sallandra és vádiratot nyújtanak be a központi hatalmak ellen, amelyeknek hadseregét kegyetlenkedéssel, erőszakossággal és egyéb börtalmakkal vádolják. Színterületül két rejtelmes egyéniség is: a sötét Bün, aki a köztudott szerepét tölti be és kész képviselni az entente érdekeit. Ellenben a másik alak: a fényesen ragyogó Igazság a központi hatalmak védője lesz és kérésére bevonulnak a tanúk: harcok viharában megtépett ruhájú öreg magyar néplékelő, (mellesleg szólva a szerző utasítására: a király arcát és jól ismert szakállviselőt utánzó maszokban), egy tenyeres-talpas német vitéz, daliás bolgár katona és hatalmas szál török harcos, akik perzse egyenként és együtt alaposan elmondják az igazat és leszedik a keresztvizet az entente-ről. Gábriel arkangyal végül ítéletet mond, mintha csak törvényszéki elnök lenne és jól megérdemelt büntetéssel sújtja a büns entente-ot.

Eddig van a hazafias darab, amely szép is, igaz is, lelkességgel telt is, de perzse inkább kuriózum és nem színpadra való.

42-es ágyuk a német hajókon.

(A *Agira* rettegése. — Általános offenzívára készül az entente.)

Tátrai híradás.

Budapest, január 26.

Milano. A „Secolo” londoni tudósítója jelenti, hogy Angliában nagy izgalmat keltett a hír, hogy a német hajókat 420 milliméteres ágyukkal szerelték fel. A hírt a cenzura engedélyével közölték a lapok és egyértelmű sugalmazás alapján mutattak rá arra, hogy Németország ezzel az új ágyúval az angol hajótűzértséget akarja felülmúlni. A hírt Angliában egészen valószínűnek tartják, mert mint az angol újságok írják, a német találmányoktól és szervezőkészségtől minden kitélik, mint ahogyan a 420 milliméteres mozsarak esete is bizonyítja. Douglas James, az ismert angol hírlapíró, az angol tengeri uralom veszedelmét látja és megjegyzi, hogy ez óriási katasztrófa, mert hiszen Anglia boldogsága egyenesen tengeri hatalmától függ. Emlékeztet Dunquerque bombázására, amely 40 kilométer távolságból történt. Dunquerque rejtélyes bombázása óta egy esztendő telt el és a németek azóta egyre tökéletesíthették találmányaikat. Ha ez a nagy távolságba hordó ágyú tényleg elkészül, semmi sem könnyebb, mint a hajókra való felszerelése. Ebben az esetben pedig a német hadihajók rövidesen megtámadják az angol partokat. Douglas tudni óhajtja, vajjon Anglia megtette-e a német ágyúkkal szemben szükséges óvintézkedéseket.

Milano. Ugy látszik, hogy az az egyetértés, amely a négyesszövetség sajtójában egy idő óta mutatkozik, arra vall, hogy általános offenzíva készül az entente valamennyi frontján. A négyesszövetség sajtójának ez a kedvelt témája Angliából származik. Különösen Kepington ezredes lelkesedik az általános offenzíva eszméjéért, mert ebben látja az egyetlen lehetséges utat arra, hogy a szövetségesek kivergődjenek a végképpen kimerítő lövészárk-háborúból. Hogy az offenzívát, írja az angol katonai kritikus, sikerrel végrehajthassák, minden fronton jelentékeny tűzértségi túlsúlyra kell szert tennie az entente-nak. Ezért tehát nagyobb gondot kell fordítani az ágyúk számának szaporítására és a municiókészlet fülhalmozására, mint az új embertömeg toborzására. Az általános offenzívának az lenne a célja, hogy az ellenséget megakadályozza abban, hogy csapatait egyik frontról a másikra vethesse. Nem kell törekedni fényes részletsikerekre, hanem a győzelem kulcsa abban rejlik, hogy ennél több ellenséges katonát semmisítsünk meg. Ezt az eredményt csakis az ágyuöntők és a municiógyárak biztosíthatják a szövetségeseknek.

H I R E K. LEGÚJABB.

Erkezett éjjel 3 órakor.

Milano. A Corriere della Sera egy cikkben kifejti, hogy a montenegrói helyzet teljesen tisztázatlan. Mirkó herceg régens s jogosult a törvények alapján a szövetségesekkel szerződéseket kötni. Remélik, hogy korrektül fog eljárni Itáliával szemben.

Zürich. Egy Havas jelentés szerint Vukotics tábornok vezényli Montenegró elégedettleneit. Cattaróból megcáfolják, hogy Vukotics két tábornokkal megadta volna magát katonai parancsnokságunknak. A montenegrói lakosság teljesen elismeri a fegyverletételt.

Zürich. Egy görög zászlós feljelentést tett több angol ügynök ellen, akik fontos, titkos akták megszerzésére akarták csábítani. Ez alapon egy titkos, szűleskörű angol kémhálózatot fedeztek fel. Két athéni hivatalnokot letartóztattak. A görög kormány legközelebb diplomáciai aktákat tesz közzé a legutóbbi eseményekről.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitung jelenti: Anglia Chinát rá akarta bírni, hogy ismerjen hadat Németországnak.

Berlin. A doweri légi támadás alkalmával egy bomba egyszerre harminckilenc embert ölt meg. A bombák élelmiszerekkel megrakott vonatokat, vasutisíneket, házakat romboltak szét s a kikötőben több hajót elsüllyesztettek.

Nagyhatalmak együttes kezessége
a pápa helyzetéért.

(Tárgyalások az olasz kormányval.)

Tátrai híradás.

Bern, január 26

A világháború felszínre vetette a pápaság politikai helyzetének problémáját, az úgy nevezett római kérdést.

Az utóbbi időben egészen eseménytelenül folytak a Quirinal és a Vatikán között, melyek nem voltak ugyan hivatalos tárgyalások, de politikai tekintetben igen érdekesek. A Vatikán ugyanis nem szeretné, ha az elővetkező béketárgyalásokból a pápát kizárnák s ugyanaz a mellőzés érne, mint 1899-ben a házi-választott bíróság felállításánál. Viszont a Quirinal most, midőn Olaszország katonai terén a legnagyobb erőfeszítést teszi, el akar kerülni mindent, ami e vérszt szövetségesével sürdősre adhatna alkalmat, másrészt esetleg az ország belső, nehezen fenntartható egységére is káros hatást gyakorolna.

A tárgyalások közvetítők útján történnek. Ilyenekül emlegetik a Banca di Roma vezérigazgatóját Ernst Pacellit, továbbá a római tartománygyűlés elnökét, Romolo Taronit, ki nek a fivére a párisi olasz nagykövet.

XV. Benedek pápa és Gasparri bíbornok elsősorban eszmecsere-re gondoltak, azonban Howard angol és Heuvel báró belga követnek sikerült a Vatikán ellenállását megtörni s a tárgyalásokat megindítani.

Már maga az a tény, hogy a Vatikán és a Quirinal között — bár közvetítőkkel — tárgyalások folynak, történelmi esemény. 1888.

óta, — midőn XIII. Leó és a Crispi-miniszterium között folytak eredménytelen tárgyalások, ilyenfajta érintkezés a Vatikán és a Quirinal között nem volt.

A mostani tárgyalásokat novemberben kezdték meg s némi megszakítás után röviddel eselött újra folytatották. A tárgyalások folytatását, bár számos nehézség van, megkönnyíti, hogy semminemű területi kérdéssel nincs szó, csupán egyházi kérdések. A Vatikán követelése között első sorban szerepel a pápa helyzetét szabályozó garancia-törvénynek nemzetközivé tétele olyan formában, hogy ennek pontos megtartásáért a nagyhatalmak együttesen vállaljanak kezességet. Mindenesetre az idők jele, hogy Róma két ellenséges hatalma annyira is közeledett egymáshoz.

— Wilson követe Németországban. Berlinből jelentik: House ezredes, Wilson követe ideérkezett.

— Kiténtetés. Ó felsége Zakariás Aladár 33. gyalogezredbeli alezredesnek és Ernye Béla 33. gyalogezredbeli tartalékos hadnagynak a signum laudis, lovag Vest Feodor 7. lovastűzérosztálybeli tartalékos hadnagynak pedig ugyanezen rendjelt ismételt adományozta.

— Az angol blokádnak hatása. Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség jelenti: A sajtóiroda statisztikai adatokkal igyekszik megbizonyítani, miszerint az angol blokádnak teljesen megfelelő hivatásának és lehetetlenné teszi, hogy a semleges államokon keresztül árut vihessenek Németországba.

— Magyar kiténtetések Konstantinápolyban. A török hivatalos lap jelenti, hogy a szultán Tolnay Kornélnak, a Máv. elnöknek a II. osztályú Medsidje-rendet, Kotányi Zsigmond igazgatónak pedig a III. osztályú Osmanje-rendet adományozta.

— Dícsérő elismerés. Hess Rudolf altábornagy, a temesvári katonai parancsnokság parancsnoka ma kiadott parancsában Dömötör László 33. gyalogezredbeli tartalékos hadnagynak, aki 1915. április 15-étől 1916. január 16-ig a temesvári katonai parancsnokság építészeti osztályánál fáradhatatlan szorgalommal és kiváló szaktudással végezte teendőit és különösen a kiscsontmiskolci barakktelepés a nagyváradi járánybarakkörház építése körül igen kiváló szolgálatokat tett, a legfelsőbb szolgálat nevében a katonai parancsnokság dícsérő elismerését fejezte ki.

— Tanítói kinevezés és áthelyezés. A vallás és közoktatásügyi miniszter Aladár Pál osanádalbertii ág. ev. iskolai tanítót Medgyesegyházára, Bheár Mária okleveles tanítónt Battonyára, Kalmár Gyulát Magyarpécsekatanyára, Kocsik Irát Upanádra, Mőza Miklóst Arad-tauvára tanítókká, illetve tanítóknékké kinevezte. Hessné Vatián Annát Upanádról Aradra, Juracsok Máriát Elekről Aradra, Velcsov Jánost pedig Arad-külfelétről Aradra helyezte át.

— Egy revolverlövés — félmillió marka. Brüsszelből jelentik: Nagy-Brüsszel városát ötszáz ezer marka pénzbüntetéssel sújtották, mert egy gyilkosság alkalmával, amelyet a nyílt utcán revolverrel követte el, kiderült, hogy még mindig akad olyan belga lakos, aki a tilalom ellenére fegyvert tart magánál. Saerbeek külvárost, amelynek területén a gyilkosság történt, még külön ötszáz ezer marka pénzbüntetésre ítélték. Az 1914-ben alakult polgári pártot feloszlatták. Hennegauban az utóbbi hetekben négy kémkedő belgát kivégeztek.

— Miért most éppen Lyonba Nikita? Egy szó nyíltott át a hazán keresztül, egy ropka szóban mennyi félidelem: „Nikita Lyonba megy”. A világ összes lapjai most ezzel foglalkoznak: menni fog, megy, már ott van. Már-már beletöbbszörünk ebbe a csapásba, amikor valamennyien kérdőjellel alakultunk és töprengtünk a töprengőkkel: „Mit keres Nikita reggel nyolc órakor Gyón... — Akarom mondani Lyonban? Nehéz és súlyos probléma ez, de a lapok megadják rá a feleletet: azt mondják, hogy a Nikiták egyik lánya (nem tudom már: a Zorka-e, a Xenia-e, vagy melyik, de biztos, hogy — amilyen szerencsésük már ezeknek a Petrovics-Nyegnesknek van, akár Xenia, akár Zorka, vagy Borka, jó pártit fog még hozomány nélkül is csinálni) betegesen fektött Lyonban a ott nagyzerben meggyógyították. Hát hiszen oknak ez is ok, lehet, hogy így is van. De én nem hiszem. Az én meggyőződésem egész más. Nikita egész életében nagy business-man volt, amit magyarul úgy mondanak, hogy mindig gőfölt az öreg. A diplomáciai égboltozat boros? Nikita gyorsan a la baisse köt egy slusszt a börzén. A bonyodalmak eloszlanak: gyereünk azzal a haszna-spekulációval. A broszületben megöszült fejedelem egyik kezével elsütötte anno 1912 az első ágyut a törökök ellen, a másikkal táviratot írt bécsi áganséknak: „Mindent adni.” Mikor érte, hogy karkjai a következő pillanatban béke-ölelésre nyilvának szét, addig nem engedett az ellenállhatatlan kényszernek, míg előbb a jövődö békét a börzén alaposan ki nem használta. Így az öreg. S ezek a börzemanőverek szép kis vagyont juttattak neki. S vajon hol helyezte el a kincseket? Semmiestre sem a most-megről állampénztárba, ahol a secundár berár kor közti nagy kataklizma óta soha sem volt egy megveszekedett maradvány sem. Az öreg jobban ismerie lennköit és lovagias nemzetét, sem hogy köztük hagyta volna a milliókat. Hanem elhelyezte aszpen... hát hol másutt, mint a legnagyobb európai bankban, a — Credit Lyonnais-ban. S itt a dolog vitija. Nem a Do-ka kedvéért ment Lyonba Nikita, hanem a milliók miatt, azokat őmni, azok fényében süthérezni...

— Nagy áresés a sertésvásáron. Bécsből jelentik: A tegnapi vásárra 3200 sertésnél több került, mint a múlt hetire. Ilyen módon az árak nagy rohammal visszamentek, a gyengébb anyag ára száz koronával csökkent métermázsánként, a középanyagé 60-70, a primaanyagé 30-50 koronával. Az ugynevezett husos sertések ára 50-60 koronával esett.

— Halálozások. Sonn Adolf aradi ismert kereskedő ma délután 6 órakor 55 éves korában hosszú ideig tartó betegség után meghalt. Temetése folyó hó 28-án délután 2 órakor lesz a Zrínyi-utca 4b. számú házból. Az elhunytban Sonn Sári az Aradi Közlöny kiadóhivatalának hivatalnoknője édesatyját gyászolja. — Németh Alajos vagongyári tisztviselő a háziéred önkéntese 21 éves korában elhunyt. Temetése a honvéd lovassági laktanyából esütőtörökön délután 2 órakor lesz.

— Eskü a szökés ellen. Genéből táviratozzák: A francia katonai hatóságok azerikus rendszabályokat hoztak, hogy megakadályozzák azoknak a francia katonáknak Svájcba való szökését, akik szabadságukat a határmenti megyékben töltik. Néhány nap óta minden katonának, aki szabadságot kap, hogy hazautazzék Ain- és Iserepartementekbe, előbb esküt kell tennie, hogy nem szöktik át a határon.

— Benzin és olaj maximális ára. A miniszteriuma rendelete alapján a benzin és a vulkánolaj (kenőcs) Arad szabad helyi város területén érvényes maximális árait a következőkben teszi közhírré a randórság: I. A nagykereskedőnél, a kiskereskedőkhöz szállítva: 1. Főtűszító benzin métermázsája 95-74 korona. 2. Autóbenzin métermázsája 79-74 korona. 3. Motorbenzin métermázsája 58-74 korona. A vulkánolaj (kenőcs) ára métermázsánként 49-52 korona. Ha a benzin vashordóban adatik el, a vevő 59 korona óvadékot köteles hagyni a nagykereskedőnél. Ezen óvadék a hordó visszavételénél visszazsolváltatandó. A vashordó használati díja az első hónapban 50 fillér, minden további megkezdett hónapban 1 korona 50 fillér. Amennyiben fahordóban történik a szállítás, az eladó a hordóért 8 koronát számíthat fel, de ha a hordó visszavételét kikötötték visszavételi ára 4 korona 50 fillérnél kevesebb nem lehet. II. A kiskereskedőnél, az eladó üzleti helyiségében kilógrammonként: 1. Főtűszító benzin 1 korona 7 fillér. 2. Autóbenzin 91 fillér. 3. Motor benzin 70 fillér. 4. Vulkánolaj (kenőcs) 61 fillér. A kiskereskedők (közvetlen fogyasztók részére árusítók) a maximális árakat üzleti helyiségekben szembeállított helyen kifüggeszteni kötelesek, s az árakat tartalmazó jegyzéket állandóan oly állapotban kötelesek tartani, hogy az világosan olvasható legyen. Aki ezen megfigyelést nem teljesíti, vagy a maximális árnál drágábban árusít, illetve a megállapított árakat bármily módon kifizeti, vagy oly üzletet közvetít, amelyet a jelen rendeletben megállapított árnál magasabb áron akarnak könni, vagy ily üzlet megkötésénél bármily módon közreműködik, amennyiben es-lekésébe súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el, s az 1914. L. t. sz. 9. §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

— Egy kaszinói kilépés. Néhány hét előtt megtudtuk, hogy a hátszegi polgármester és járási orvos között hosszú ellenségeskedés tart, amelyben bírósági döntés is történt. Közleményekre vonatkozólag most Köntzei Gerő hátszegi járási orvos annak a közlésételiét kéri, hogy a hátszegi kassinóból őt nem zárták ki, hanem 1912. január 19-én kelt és nyomatásban is közzétett nyilatkozatában bejelentette, hogy nem tekintti magát többé a kassinó tagjának, onnan kilép.

— Meghívó. Az Altd. E. J. Kereskedelmi Utasok Egyesülete f. hó 30-án vasárnap délelőtt 10-11 órakor az Aradi Kereskedők Köre helyiségében (Tabajdy-Károly-u. 1. sz.) évi közgyűlést tart, amelyre az egyesület tagjait auton is megkéri az elnökség. Terveprogramot: Elnöki megnyitó. 2. Az évi jelentés és zárszámadások bemutatása. 3. A költségvetés bemutatása. 4. A kivonult 8 igazgatósági hely betöltése választás útján. 5. Indítványok. — Papírszalvéták olcsón Kerpelnél. 192

— A képek adója. Amsterdamból jelentik: A holland pénzügyminiszter, aki nem régebb a nemesi előnevek adójának ötletével kelte feltűnést, nira bevezetett megárol. Ismét egécsomó adójavaslatot terjeszt a parlament elé, amelyek között van a képadó is. A festők kiskereskedők eszerint az eladási ár egy hnyadát azonnal kötelesek lesznek az állampénztárba befizetni. A hír kissé várgása az érdekeltek körében nagy izgalmat keltett a lapmost tele vannak festők és kiskereskedők panaszaival, akik élénken tiltakoznak az elle Rembrandt házában ilyen merényletet követőenek el a festő művészet ellen.

— Alapítvány. A boldorut *Sohimer* Mártonné ravatására szánt koszorúk megváltásá az elhunyt barátai és tiszteltői alapítvány létesítését határozták el, a mely az elhunyt nevét fog viselni és a melynek kamatait a háboruban eles aradi magánbiztosítók vagy kereskedelmi alkalmazottak özevzei, vagy árvái fogják kapni. Az alapítvány összevételéig eddig hozzájárultak: Dr. Daimel Lajosné, Rózsa Géza és családja, Öherschläger Márton és neje (Orosháza) 50—korona, Kneffel Lajos és neje 30 korona, Kapri Zsigmond és neje 20 korona, Komler János Károl Sándor, Wundhab Károly 10—10 korona, Kutny Gyuláné, Wej Ilonka 5—5 korona, Al János és neje 10 korona. Akik az alapítvány összegét adománvaikkal gyarapítani óhajtják, szveskedjenek azt Keppich Zsigmond urhoz, Arad juttatni.

— Bolgár közgazdaság Makedóniában. Szófiaól jelentik: Pozsaréváé, Köpröli, Prizrend és Diakovár városokból a német hatóságok kivonultak és a városokban a bolgár közgazdaság lépett életbe.

— Tárákos és gondos háziasszonyok el ne mulasszák az Aerowash láznyomásmosógép gyakorlati bemutatását megtekinteni, melykor is személyesen meggyőződhetnek, hogy „Aerowash” a háztartási eszközök koronája. Ára 24 korona. Magyar *Ferenc* Arad, gazdasági gép- és műszaki cikkei üzlete. 24

— Engel női keresk. szaktanfolyam (Lézar Vilmos u. 2.) Teljes kiképzés irodák részére. Beiratkozás a februárban kezdődő 3-hónapos kurzusra f. hó 28-tól kezdve, délel 10—12 ig. d. u. 3—4-ig. Telefon 1046. 65

— Alkalmi vétel a Fischer nagyruházban a Szabadság-téren. Nyers selvem tért vagy női ernyők 7 korona darabja. Fino cérsna *harisnyák* nagyon olcsó árban! berlini kollektióból legfinomabb női *ridiküló* és *pénzserző* nyelvek a míg e készlet tart. Még olcsó rési árak!!!

— Gyermekek-kocsik, gyermek-székkek eszt Fischer nagyruházban 10 koronától 15 koronáig.

— Üzleti könyvek, u. m. *strazzák*. 10 könyvek és irodai cikke *Kerpelnél*. 193

— Könyvtárakat, bélyeggyűjteményeket és hangjegyeket vessz *Kerpel könyvkereskedés*.

Osztrák-magyar bank.

A főtanács határozata folytán az 1915. évi üzletévre további részosztalék fejében részvényenként

kilenczvenöt korona

kerül az osztásra.

A kifizetést f. é. február hó 3.ától kezdve az Osztrák-magyar bank bécsi és budapesti főintézetei, valamint összes fiókintézetei teljesítik, ha nekik a 78. sz. osztalékszelvénynek a keretnél levágandó jobboldali része beszolgáltatik.

A 78. sz. osztalékszelvénynek baloldali része a szelvényben hagyandó és az 1915. évi osztalék esetleg még később kifizetendő maradékának felvételére szolgál.

Bécs, 1916. évi január hó 20.-án.

OSZTRAK-MAGYAR BANK.

Popovics
kormányzó.

Zimmermann
főtanácsos.

Schmid
vezérigazgató.

1916. január hó 28., 29. és 30-án, pénteken, szombaton és vasarnap

kerül bemutatásra
az APOLLO-ban

Simon Judit.

Kiss József balla-
dája 5 felvonásban

Gyilkosság

a vasuti kupében.

(Agyonlőtte a bajtársat.)

Állományi tudósítás.

Bécs, január 26.

A hadosztálybíróóság tegnap egy gyilkos-
ságot vádolt tréncatona, Grabner Ignác bün-
nősi tárgyalta.

A vádirat szerint Grabner Ignác a múlt
augusztus havában Bécs—Innsbruck kö-
zött, Amstetten állomáson a vasuti kupében
döntött Frank Henrik tréncatona, akit a
Wernld-puska golyója halálosan talált.

Augusztus elsajén több tréncatónával együtt
egy transzportot vezetett Grabner Bécsből
Innsbruckba. Röviddel a vonatnak Bécsből
elindulása után a vasuti kocsiiban Grab-
ner és Frank összszólalkoztak. Frank, aki
okot ivott, Grabnert „buta rekru” kifejezés-
sel becsémélte. Amikor Grabner a további
ívődést el akarva kerüni, lefeküdt a padra
s aludni próbált, Frank a fejére lépett és
illetélag tréncatóna a szuronyát a mellének sze-
rezte. Grabner rákiáltott, hogy hagyjon fel az
stoba játékkal, mire Frank a bajonettjét le is
síte.

Amstetten állomáson, ahol a katonavonati
közszobát időt töltött, Grabner bepanaszolta
Frankot az őrmesterénél és töle védelmet kért
a társa ellen. Az őrmester felszólította
Frankot, hogy menjen át egy másik kocsi-
ba, mert különben elvezetett. Frank teljesítette
eljebva őja parancsát, de rövid idő múlva
megint visszatért Grabner szakaszába és „bün-
nősi rekru.” kiáltással kezdte becsémélni.
Grabner indulatba jött, felkapta Wernld tege-
rét és rálőtt Frankra. A golyó Frankot a
mellén találta és pár perc alatt megölte.
Grabnert azonnal átadták a pályaudvar őrm-
ségének, amely beszállította a hadosztály bír-
óság börtönébe.

A vizsgálat során a gyilkos tréncatona
azadta, hogy meg akarta volna ölni Frankot
és azt állította, hogy ő csak védekezett és társa
állandó kihívó viselkedésétől, felizgatva és attól
fő félelmében, hogy Frank reá és az őrm-
sere támadhat, ragadt fegyvert.

A tegnapi tárgyaláson Grabner azt val-
olta, hogy esze ágában sem volt Frank Hen-
riket még csak meg is sebesíteni. Elmondotta,
hogy Frank a kupében állandóan gúnyolta és
gyalázta. Amikor Frank a bajonettet a mellé-
nek szegerte és azzal fenyegetődött, hogy majd
megmutatja ő neki meg az őrmesternek, ha
majd együtt hadb vonulnak.

Az elnöklő hadbíróának arra a kérdésre,
komolyan vette-e Frank fenyegetését, védőtt
azt válaszolta, hogy komoly oka volt félni
Franktól, mert annak mellén sebhegeket és
tetovált jeleket látott.

A hadosztálybíróóság a tanúk és a bün-
tény két szemtanújának, Leibner Ernő őrmes-
ternek és Schrollenberger György tréncatóná-
nak meghallgatása után Grabner Ignácot gyil-
kosság címén két évi nehéz börtönre ítélte.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi Kaszinóegylet január hó
28-án d. u. fél 5 órakor tartja rendes évi köz-
gyűlést egyleti helyiségben a rendes tárgy-
sorozat-al, melyre a t. tagokat tisztelettel meg-
hívja az igazgatóság.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Csütörtök, 1916. évi január 27-én:

B. Bariet.

B. Bariet.

Itt először:

A császárné.

Operette 3 felvonásban.

Kezdete este fél 8 órakor.

Felolvasó szervezet:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.*

Limbeck János és fia első m. kir. szab. ércokporó
gyára és temetés rendező vállalata.

Sohlmann Márton a maga, úgy gyer-
mekei: Károly, Erzsika, Imola és Mar-
elka, valamint számos rokon nevében is
mély fájdalommal tudatja drága 16 neje-
nek, a szeretett édes anyának és test-
vérnek

Sohlmann Mártonné

szül. Windhab Mariskának,

1916. évi január hó 25-én d. e. 10 óra-
kor, életének 48-ik, boldog házasságának
19 ik évében történt gyászos elhunytát.

A boldogult hűt. tetemei január hó
27-én d. u. 3 órakor fogtak a felső te-
mető halottas oszarnokából, az ág. hitv. ev.
egyház szertartása szerint tartandó ima
után örök nyugalomra helyeztünk.

Nyugodjék békében!

Arad, 1916. január hó 25.

Németh Balint és neje szül. Kamler
Anna mint a vigasztalhatatlan mélyen
sújtott szülők a maguk és a fájdalomtól
megtört szívű szeretett testvére Ilonka,
úgy az alólítottak, valamint számos ro-
kon, ismerős és barátai nevében is mé-
lyen megtört szívvel szomorúan jelentik
a felejtethetetlen és forrón szeretett egyet-
len jó fiuk, illetőleg édes jó testvér,
unoka, unokatestvér, rokon, jóbarát és
bajtárs

NÉMETH ALAJOS

wagongyári tisztviselő, ez. és kir.
32-ik gyalogezred egyéves önkéntese
f. évi január hó 25-én d. u. 4,3 órakor
virágzó ifju élete 21-ik évében, hosszas
szenvedés után a Mindenható rendelkezé-
séhez képest történt gyászos elhunytát.

Lelked nagy, magasatos eszmái, ame-
lyek valóra váltásához megadatott a te-
hetség, tiszta jellem, erős akarat szállot-
tak veled sírba. Magaddal vitted nyugal-
munkat, boldogságunkat. A mi bánatunkra
nincs vigasz, nem borul reá feledés.

Drága halottunk földi maradványai f.
hó 27-én d. u. 2 órakor fogtak a m. kir.
honvéd lovassági laktanyából az ágostai
evangelikus egyház szertartása szerint
tartandó ima után a helybeli felső teme-
tőben örök nyugalomra helyeztünk.

Drága emléke örökké élni fog szí-
vünkben!

Arad, 1916. évi január hó 25-én.

Öz. Kamler Józsefné szül. Pinn Anna, nagy-
mama. Rácz János és neje szül. Németh Lúcia, Né-
meth Sándor, Kamler Ignác és neje szül. Krocza
Katalin, Müller János és neje szül. Kamler Amália,
Jakab Albert és neje szül. Kamler Jozsefné, nagy-
bácsik és nagynénik. Rácz Lúci, Kovács József,
unokatestvérrel. 16

Varga Imre első temetésrendező intézete Arad,
Andrássy-tér 13. Telefon nappal: 37. Éjjeli szol-
gálat: 738.

Költözők figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez

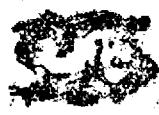
Kalmár József

villanyszerelői vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

Földbirtokok és a gazdaközönség figyelmébe!

A világ legjobb patkányirtója

Fried Ignác Arad, Háromveréb-u. 4.

A magyar királyi államvasutak és az arad-csanádi egyesült vasutak patkányirtója.

Levélbeli meghívásra azonnal válaszolok vagy személyesen is megjelenhetek.
Vidéki megrendelések postán azonnal elküldetnek.

URÁNIA

Csütörtökön

Gustáv Flaubert:

SALAMBO.

A világhírű regény után hat felvonásban. A világ legcsodásabb mesterműve.
A kinematografia örökbecsű diadala. Berlinben, Bécsben 1000 előadást ért.

A berlini és bécsi sajtó Salamboról:

Berliner Tageblatt:

A hatalmas filmalkotás a gyönyörű Salambo regénye nyomán készült, óriási emberanyaggal, egész sor elragadó, tömegjelenettel, mesés szépségű kiállításal elevenedik meg előttünk Carthagóért és a szép Salamboért folyó küzdelem. A tájképek megkapóan szépek. A filmesoda, amely több jelenetével a mai világháborúra emlékeztet, igen nagy sikert aratott.

Vossische Zeitung:

Salambo most meg van örökítve mozgóképen is.

Neues Wiener Tagblatt:

... A legelragadóbb és alakokban leggazdagabb kép, mely minden eddigi alkotást felülmúl ...

61

Rendes helyárák. :-: Kedvezmények nem érvényesek.

Számozott helyek a **Koch-lizletben** (Deák Ferenc-utca) kaphatók.

FOG-

fogmások, aranyból, platina, arany és ezüst, szeszszelvények és a fog művelésével azonos jellegűek.

FOG-

kapcsák, hídak, egyes fogorok szeszszelvények aranyból, platina és ezüst vagy porcellánból.

FOG-

kövek eltávolítása, fogak fehérítése és hibás fogorok átalakítása, valamint javítása.

EGNYUZAS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely a német Rejlin, Lipcse, Brüssel és Londonban, nemkülönben Amerikában a legkiválóbb fogspeciálistáknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műteremtés a mostkor legkiválóbb művészetnek van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legújabb technikában megfelelhessék. **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17. Telefon 10-11. szám.

Apró hirdetések.

TABORI POSTA.

W. István.

rov.-lapját vettük. Új helyről kö-
lönk életjeit. 80

LEVELEZÉS.

Két hadnagynak!

leveleik van, átvehetik, „Szókek”-
nál. 649

OKTATÁS.

Magántanulók

felvételtnek, összevont vizsgálatra
és felelősséggel az Izr. Fiumter-
házban Arad, Chron. Aron-u. 1.
124

ALKALMAZÁST NYER.

Irodai jártassággal bíró
fiatal ember, vagy kisasszony
Arad vidékén levő üzlettemhez az-
előző belépésre kerestetik. Bőve-
ben részleteknek, kik a publi-
kációkban jártassággal bírnak.
A munkások fizetés igényével
„Faszakma” jellege alatt a kiadó-
rovataiba küldendők. 647

Egy gyakorlott írodistanó,
akinek a könyvelésben jártas, vidékre
felvételt. Bővebbet: Körösvölgyi
László-karaktár, Andrásy-tér. 640

ALKALMAZÁST KERES.

Középkorú urinő

gyermekkorban vagy beieghet 16
napra ajánlkozik. Vécsey-utca 18.
szám. 634

Bejáró főzõnek

ajánlkozik, esetleg irodai tekeri-
tést is elvállal. Orzechovszky J6-
szefné, Knézich Károly-utca 14.
szám. 639

Egy ügyes főzõnő

alkalmazást keres. Cim Damjanich-
utca 11-12., ajtó 6. 651

Intelligens junges Mädchen
Reichsdeutsche, sucht Stelle zu
Kinder, oder als Hausfräulein, be-
sonnt langjährig gute Zeugnisse.
Hedwig Ziggel, Ronetó. 681

Deutsches Fräulein
sucht Stelle zu Kinder. Bocskay-
tér 1., I. em. ajtó 8. 626

KIADÓ LAKÁS.

Két elegánsan bútorozott
szoba, fürdőszobával, február hó
1-re kiadó: Deasó-utca 4/a. 638

Bohus-palotában

külföldbejárati erkélyes szoba, kö-
zponti fűtéssel, kiadó. Bővebbet
Hankovics-bazár, Forray-u. 8. 648

Három utcai,

4 udvari szobából álló lakás An-
drásy-tér 8. sz. alatt május 1-re
kiadó. Bővebbet a háziesternél.

INGATLAN.

Úri lakásból álló
magános ház eladó. Cim a kiadó-
hivatalban. 685

Demeter-utca 7. számú ház
előnyös feltételek mellett eladó. 650

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Társaskoosul,
jókarban levő, üvegezett, 10 sze-
mélyt befogadó, jóténnyesen eladó.
Cim Ponta Szilárd, Tornyá. 628

Liszteladás.

Értettem t. vevőimet, hogy a ha-
tósági listát elárusítását a megál-
lapított áron megkezdtem. Gold-
schmidt Mihály. 604

Új butorhitel!

Butorok a legjobb kivitelben kap-
hatók, hitelképes egyéneknek köl-
csön és részletfizetésre szállítok
Garal Károly bel. cég butorüzleté-
ben Aradon, Asztalos Sándor-utca
5. sz. 918

Modern, finom és olcsó
levélpispirost Pichlernél, Szabadság-
tér 1. kaphat. 611

KÖLÖNFÉLE.

Henthol sóborsószesz.

Tízta, egészséges, samatos, erő-
sítő, edző, hűsítő, frissítő, fertőt-
lenítő és fájdalomnyugtató házi-
szer. Ára 50 fillér és 1 korona. Hehs
gyógyszertár, Földes gyógyszertár. 12

Helacit.

A legártalmatlanabb arcösszpítő és
finomító. Iszadó, lényes, száraz,
etkés (mitesszeres) arcot naponta
ahányszor szükséges, gypottis ö-
tött folyadékkal megtöröljük. Az
arc rögtön csodás szép lesz, mintha
valami mesés lehelet finomságu
harmattal volna bevonva. Az at-
kák pár nap alatt elmúlnak. Ára
1 korona. Dr. Földes és Hehs
piperecsepp és vegyészeti gyára
Aradon. Tűs mellett ne használ-
juk. 12

Ajánlunk kizáró-
lag I-ső rendű
POROSZ

kőszentet.
I-ső r. Porosz záberzei (Hindenburg)
kokszt 425

és Porosz

szénbrikettet.
Kicsinyben és nagyban a megren-
deléstől kezdve szállítás előtt 2-3
nappal elkészül. — Iroda-telefon
937. sz. — Telep-telefon 292. sz.

Arad Közén és Koks
Forgalmi Vállalat Arad,
Andrásy-tér 20. szám

Házi-

szappant

veszek

bármily mennyiség-
ben 641

Kalmár Endre
Arad, Arpad-tér 5. szám.
Városi és megyei telefon 670.

Rum és likőr

essentiák és compositiókban
valamint édes nemes papri-
kákból állandó raktár.

Saját véd-
jegyzett „Rumarom”
50 filléres üvegekben, mely 2 liter
finom teaurum készítéséhez ele-
gendő, mindenütt kapható. 502
Nagyban kapható:

Szemző Armin
áruügynökségénél, Arad. Telefon 592.

Aranyat

és

Ezüstöt

legmagasabb áron vesz,
vagy becserél; ugyszinten
régiségeket vesz és elad 693

Losonczy Lajos

órás és ékszerész üzlete
ARAD, Szabadság-tér.
Telefon 964.

Hatóságilag engedélyezett!

patkány- és egérintás

új eljárás szerint.

Patkány- és egérintáshoz ajánlok
patkány- és egérintósz-baci-
lust. A XX. század legmegbiz-
hatóbb patkány- és egérintó-szere,
csak patkányt és egeret öl meg,
emberre vagy állatra nem veszé-
elmes, tehát mindenütt elhelyez-
hető.

A patkány- és egérintósz bacillus
árai:

1 kis adag 2-300 patkány ki-
irtására 6 K.
1 nagy adag 3-600 patkány ki-
irtására 12 K.

„Matteine”

vegyészeti laboratorium
Arad, Tabajdi Károly-utca 1. sz.
Telefon 10-45. 3812

Villanyüzemű iparvállalatok, malomtulajdonosok stb. szives figyelmébe

ajánljuk vállalatunkat, melyben a legkiválóbban és a legnagyobb szakértelemmel vállaljuk el iparvállalatok villanyüzemre való teljes be-
rendezését, villanymotorok, dynamók javítását, tekeréscsúszót, accumulatorok, villanyos főzőedények javítását stb. stb. Az elektro-
technikával kapcsolatos keélőkek javítását és szállítását. — Meghívásra azonnal szakembert küldünk ki. — Interurbán telefonszám 10-82.

Műszaki és Elektrotechnikai Vállalat Arad. : : Iroda: Lu her Márton-u. 1. sz.